

**PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU
NAUKOWEGO**

Iwona Hofman

Prof. dr hab.

Przewodniczący
Komitetu

Iwona.Hofman@pan.pl

Oświadczenie

Komitetu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Polskiej
Akademii Nauk z dnia 15 stycznia 2026 roku w sprawie
projektu ustawy medialnej

Komitet Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN, kierując się troską o stabilność systemu medialnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz koniecznością zapewnienia obywatelom dostępu do rzetelnej informacji, wyraża głębokie zaniepokojenie aktualnym projektem ustawy medialnej przedstawionym do konsultacji publicznych. Po wnikliwej analizie dokumentu Komitet stwierdza, że projekt zawiera istotne braki merytoryczne, liczne nieścisłości terminologiczne oraz rozwiązania mogące w konsekwencji naruszać konstytucyjne gwarancje wolności słowa, pluralizmu mediów i niezależności instytucji publicznych.

Po pierwsze, projekt nie uwzględnia współczesnych uwarunkowań funkcjonowania komunikacji społecznej, w tym rosnącej konwergencji technologicznej, hybrydyzacji form medialnych oraz dominującej roli platform internetowych w obiegu treści informacyjnych. Zastosowane w dokumencie definicje – zwłaszcza dotyczące „nadawcy”, „redakcji” oraz „misji publicznej” – w wielu miejscach są nieprecyzyjne lub anachroniczne, co może prowadzić do problemów interpretacyjnych i nierównego stosowania prawa.

Po drugie, poważne wątpliwości budzą zaproponowane mechanizmy organizacyjne i nadzorcze wobec mediów publicznych. Struktura organów zarządczych, sposób ich powoływania oraz zakres kompetencji nie zapewniają dostatecznych gwarancji niezależności redakcyjnej ani odporności na bieżące wpływy polityczne. Komitet podkreśla, że media publiczne – zgodnie z europejskimi standardami i rekomendacjami m.in. Rady Europy – powinny funkcjonować na zasadzie maksymalnej autonomii instytucjonalnej oraz przejrzystości procesów decyzyjnych. Projekt ustawy niestety od tych standardów odbiega.

Po trzecie, w projekcie brakuje adekwatnych mechanizmów finansowania misji publicznej. Propozycje finansowe są niespójne i nie gwarantują długoterminowej stabilności funkcjonowania mediów publicznych, co może prowadzić do ich dalszej degradacji oraz uzależnienia od doraźnych decyzji politycznych. Komitet przypomina, że stabilny, przewidywalny i pluralistyczny model finansowania stanowi fundament jakościowych usług medialnych w demokracjach liberalnych.

Po czwarte, projekt ustawy w niedostatecznym stopniu odnosi się do problematyki regulacji platform cyfrowych oraz ich roli w kształtowaniu opinii publicznej. Pominiecie tej kwestii w sytuacji, w której to platformy determinują w coraz większym stopniu dostęp do informacji, jest poważnym błędem strategicznym. Komitet zwraca uwagę, że skuteczna polityka medialna musi pozostawać w zgodzie z europejskimi regulacjami – takimi jak Digital Services Act czy Digital Markets Act, European Media Freedom Act – a projekt ustawy nie wykazuje wystarczającej harmonizacji z tymi aktami.

Po piąte, z niedostateczną uwagą potraktowano również kwestię wsparcia pluralizmu mediów na poziomie lokalnym. Z nieznanych powodów z projektu wykreślono przepisy ograniczające możliwości prowadzenia mediów przez samorządy. Media samorządowe stanowią nieuczciwą konkurencję dla niezależnych mediów lokalnych i sprawiają, że ich trudna sytuacja, wynikająca z pewnych tendencji globalnych, w Polsce staje się jeszcze trudniejsza. Nie przewidziano też wsparcia dla pluralizmu mediów, na przykład poprzez dodanie do ustawy definicji mediów lokalnych, modyfikację zapisów dotyczących nadawcy społecznego (tak żeby stworzyć w Polsce pełnoprawny trzeci, niekomercyjny sektor mediów, nieograniczony jedynie do podmiotów o charakterze religijnym) oraz zaproponowanie specjalnych ścieżek, które zapewniłyby lokalnym nadawcom o charakterze komercyjnym i niekomercyjnym możliwości rozwoju.

Wreszcie, Komitet wyraża zaniepokojenie brakiem rzetelnego uzasadnienia projektowanych zmian oraz brakiem pogłębionej analizy skutków regulacji (OSR). Dokument w obecnej formie nie wskazuje, w jaki sposób proponowane przepisy mają rozwiązać zidentyfikowane problemy rynku medialnego ani jakie ryzyka wiążą się z ich wdrożeniem.

Komitet Nauk o Mediach i Komunikacji Społecznej PAN apeluje do projektodawców o przeprowadzenie szerokich, autentycznych konsultacji społecznych z udziałem środowisk naukowych, organizacji branżowych, redakcji oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Tylko dialog oparty na wiedzy eksperckiej i analizie danych może doprowadzić do stworzenia nowoczesnej, stabilnej i zgodnej z zasadami demokratycznego państwa prawa regulacji medialnej. Komitet deklaruje gotowość do udziału w dalszych pracach nad projektem oraz wsparcia procesu legislacyjnego wiedzą naukową i doświadczeniem eksperckim.

§

Oświadczenie wyraża poglądy Komitetu Naukowego Polskiej Akademii Nauk i nie powinno być utożsamiane ze stanowiskiem Polskiej Akademii Nauk

